

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 Mal 210367 23 GŽ

Novi Travnik, 09.01.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Senada Begović, kao predsjednika vijeća, Mirjane Grubešić i Aide Pezer-Alić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.A., V. ... , protiv tužene Općina Vitez, koju zastupa zastupnik po zakonu Općinsko pravobraniteljstvo Vitez, Stjepana Radića bb., radi naknade materijalne štete, vrijednost spora 4.850,00 KM, odlučujući po žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 210367 23 P od 14.07.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.01.2024. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužene se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 210367 23 P od 14.07.2023. godine.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda naložno je tuženoj da tužitelju na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 4.850,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.02.2023. godine pa do isplate, kao i da tužitelju nadoknadi troškove postupka u iznosu od 600,00 KM, sve u roku od 15 dana od dana prijema prijepisa presude. Istom presudom odbijena je tužena sa zahtjevom za naknadu troškova postupka u iznosu od 720,00 KM.

Protiv navedene presude žalbu je pravovremeno izjavila tužena zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i tužitelj odbije sa tužbenim zahtjevom ili da se presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak. U žalbi u bitnom ističe da je prvostupanjski sud izveo pogrešan zaključak da je tužena sukladno članu 154. stav 1. ZOO-a, po principu objektivne odgovornosti, odgovorna za štetu koja je nastala kod tužitelja prilikom napada pasa lotalica, iz razloga jer je propustila da zbrine napuštene životinje kako je to propisano u članu 28., 29., i 30. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja i na temelju člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH. Ovakav stav prvostupanjski sud izvodi iz zaključka da je zbrinjavanje i hvatanje napuštenih životinja dio komunalne djelatnosti općina. Tužena ističe da je Odukom o broju pasa koje mogu držati građani, o načinu registracije i označavanja pasa i o načinu uništavanja pasa („Sl. glasnik Skupštine općine Vitez” br. 1/92) u članu 11. regulirano uklanjanje i eutanazija napuštenih pasa, na osnovu koje Odluke je tužena vršila uklanjanje i eutanaziju napuštenih pasa do donošenja

Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja. Obzirom da je ovim Zakonom eutanazija napuštenih pasa zabranjena, to je tužena prestala da vrši ovu aktivnost. Iz ovoga proizilazi da tužena nema instrumente za sprječavanje pojave napuštenih životinja, za što bi kao pretpostavka za navedeno trebala biti okončana registracija pasa, provedena na jedinstven način na teritoriji entiteta i kantona i uz nadzor nadležnih ministarstava. Također je članom 11. Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH propisano da prijenos i povjeravanje novih poslova jedinicama lokalne samouprave bit će praćeni dodjelom sredstava potrebnih za njihovo efikasno obavljanje, iz čega proizilazi da je pobijana presuda u suprotnosti sa ovim Zakonom. Budući da navedena pretpostavka nije ispunjena, jer nisu ostvareni materijalni i drugi preduvjeti za provođenje Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja, tužena smatra da je isti Zakon donesen preuranjeno i da nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze po tom Zakonu. Prema članu 6. Zakona o stvarnim pravima je definirano da životinje nisu stvari, ali za njih važi sve što i za stvar, a obzirom da tužena nije imalac niti držalac tih životinja, niti je pokazala čin ili namjeru prisvajanja istih, niti su joj te obveze Zakonom utvrđene, može se logički zaključiti da tužena ne odgovara za pse kao napuštene stvari ili po principu objektivne odgovornosti za nastalu štetu, niti je tužena ičim uzrokovala nastanak štete tužitelju, kako je to pobijanom presudom utvrđeno. Prvostupanjski sud je tuženu obvezao po osnovu Zakona o obligacionim odnosima na naknadu štetu tužitelju, iako ova vrsta odgovornosti nije posebno propisana odredbama ovog Zakona, čime je pogrešno primjenjen materijalni zakon. Tužena ističe da je Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja donesen na nivou BiH i isti regulira zaštitu napuštenih životinja, dok njime nije regulirano pitanje odgovornosti za štetu uzrokovanu napadom napuštene životinje (kao što je npr. regulirano da je za štetu od napada divlje životinje odgovorno Lovačko društvo. Članom 2. pomenutog Zakona utvrđeno je da je nadležan organ za provođenje ovog Zakona Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, slijedom čega se može zaključiti da je država preuzela odgovornost za štetu uzrokovanu postupanjem napuštenih životinja, zbog čega je prigovor nedostatka pasivne legitimacije osnovan. Nadalje ističe da sud nije pravilno cijenio izvedene dokaze na glavnoj raspravi, u čemu se ogleda povreda odredaba parničnog postupka. Sud je u cijelosti poklonio vjeru iskazu tužitelja na okolnosti nastanka štete i načina na koji je došlo do uginuća životinja, kao i o spornoj činjenici da li se radilo o psima lualicama. Tužena smatra da tužitelj ničim nije dokazao da su štetu nanijeli psi koji nemaju vlasnika, odnosno za kojega bi tužena bila odgovorna po principu objektivne odgovornosti, niti je u tom smjeru predložio ijedan validan dokaz. Također nije priložen niti jedan dokaz da se tužitelj bavi uzgojem i prodajom živine kako to u tužbi navodi, a sukladno članu 3. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama ("Sl. glasnik BiH" broj 46/10) tužitelj je bio dužan prijaviti držanje peradi mjerodavnoj veterinarskoj inspekciji, niti je dokazao da ima ikakve druge dozvole od mjerodavnih organa za držanje životinja ili bavljenjem uzgojem i prodajom istih. Također istim Pravilnikom je propisana obveza uzgajivača obezbijediti prostor za držanje životinja i njihovu adekvatnu zaštitu od spoljnih utjecaja bilo da se radi o vremenskim prilikama ili drugim opasnostima po životinje, za što je potrebno imati odgovarajuće inspekcijske nalaze o obavljenoj inspekciji, što tužitelj nije dokazao da iste posjeduje. U obrazloženju presude, sud izvodi zaključak da je šteta nastala od napada pasa lualica uzimajući pri tom nalaz vještaka veterinarske struke da su štetu nanijeli psi lualice, iako je tužena isticala prigovor da je

isti nalaz vještaka urađen na temelju iskaza tužitelja i dežurnog veterinara Veterinarke stanice Vitez, a ne neposrednim opažanjem, te da isti stoga smatra paušalnim. Također i visinu štete koju je u nalazu procijenio vještak tužena je osporavala, jer jer predhodna procjena štete od strane Službe tužene procijenjena na daleko manji iznos u odnosu na nalaz vještaka u ovom predmetu. Sud je trebao prilikom ocjene visine štete uzeti u obzir i ovu činjenicu, jer je u toku postupka procjenu štete Službe uzeo u obzir kao relevantan dokaz, stoga smatra da je i visina štete previsoko utvrđena. Iz svih izvedenih dokaza na ročištu, evidentno je da tužitelj svoj tužbeni zahtjev temelji isključivo na vlastitim izjavama i tvrdnjama bez da iste ičim potkrepljuje. Tužitelj je bio dužan za činjenične navode da se radi o psima lualicama, izvesti dokaze pred sudom koji bi na nedvojben i nesumnjiv način dokazali da se radilo upravo o takvim psima, što je u potpunosti izostalo, zbog čega smatra da sud nije imao dovoljno materijalnih dokaza da utvrdi osnovanost činjeničnih navoda i u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev. Naime, sud u obrazloženju presude ne iznosi u potpunosti i jasno razloge zašto je gore navedene dokaze uzeo kao vjerodostojne i točne, zašto i kako ih je utvrdio, kao ni zašto o istaknutim prigovorima tužene po pitanju dokaza i činjenica koje proizilaze iz predloženih dokaza nije dao svoje razloge sukladno članu 191. stav 4. ZPP-a.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Suprotno prigovorima žalbe, prvostupanjski sud je izvedene dokaze na glavnoj raspravi cijenio na način propisan odredbama člana 8. i člana 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku i na osnovu takve ocjene dokaza utvrdio činjenice koje su od značaja za pravilnu i zakonitu odluku u ovoj pravnoj stvari. Na utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo, te donio pravilnu odluku kojom je prema opredijeljenom zahtjevu tužitelja obvezana tužena na naknadu materijalne štete u iznosu od 4.850,00 sa pripadajućim zateznim kamatama. Obrazloženje prvostupanjske presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su poslužile sudu kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke, koje po svom sadržaju odgovara zahtjevima koji su u tom pogledu postavljeni odredbom člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Iz sadržaja kako materijalnih tako i subjektivnih dokaza (akta Policijske stanice Vitez od 06.01.2023. godine, Veterinarske svjedodžbe Veterinarske stanice Vitez od 06.01.2023. godine, Službene zabilješke Komisije za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća Općine Vitez od 11.01.2023. godine, fotodokumentacije lica mjesta - 24 fotografije, iskaza saslušanih svjedoka-očevidaca i susjeda tužitelja – Š.Đ. i A.S. , te nalaza i mišljenja vještaka veterinarske struke), kao i činjenica koje je utvrdio prvostupanjski sud, proizilazi da je dana 02.01.2023. godine u jutarnjim satima u dvorištu tužiteljeve njegove kuće u kojoj su se nalazili boksovi sa živinom veći broj pasa lualica podavio 113 golubova, 4 ćurke, 4 pauna, 5 patki i 14 ukrasnih kokoši. Među tim psima nalazio se i pas

„pit bull“, psi nisu imali ogrlicu ni markicu, psi su se kretali slobodno naseljenim mjestom (Kruščica-Vitez) bez kontrole i nadzora njihovih vlasnika koji nisu utvrđeni, pa se takvi psi prema članu 2. stav 1. točka k) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja („Sl. glasnik BiH“ br. 18/09) smatraju psima lualica. Naime, navedenom odredbom određen je pojam „napuštena životinja“ na način da je to kućna životinja koju je vlasnik svjesno napustio. Odredbom člana 2. točka f) istog zakona propisano je da je „izgubljena životinja“ ona životinja koja je napustila vlasnika bez njegove volje i on je traži. Odredbom člana 7. stav 1. istog zakona propisano je da je napuštenim i izgubljenim životinjama potrebno osigurati adekvatan smještaj i veterinarsko-zdravstvenu pomoć. Iz navedenih zakonskih odredaba može se zaključiti da se jednaka zaštita pruža i napuštenim i izgubljenim životinjama koje slobodno lutaju naseljenim mjestima. Shodno odredbi člana 28. citiranog zakona propisani su uvjeti za osnivanje skloništa za napuštene i izgubljene životinje, na način da je u stavu 4. propisano da sklonište za napuštene i izgubljene životinje osniva fizičko ili pravno lice, jedinica lokalne samouprave, općina, grad, kanton ili entitet. Odredbom člana 30. tačka a) naprijed navedenog zakona propisano je da se skloništa i higijenski servis financiraju iz budžeta entiteta, kantona, gradova i općina. Nadalje, odredbom člana 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine F BiH“ br. 49/06) propisano je da lokalna samouprava podrazumijeva pravo i osposobljenost jedinica lokalne samouprave da u granicama zakona reguliraju i upravljaju određenim javnim poslovima na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Članom 3. citiranog zakona propisano je da se lokalna samouprava organizira i ostvaruje u općinama i gradovima kao jedinicama lokalne samouprave, a izvršavaju je organi lokalne samouprave i građani, u skladu sa ustavom i zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave. Prema članu 4. istog zakona propisano je da je općina jedinica lokalne samouprave koja je na osnovu ispunjavanja propisanih kriterija uspostavljena zakonom. U članu 8. naprijed navedenog zakona propisane su nadležnosti jedinica lokalne samouprave, a među njima u nadležnost jedinice lokalne samouprave data je i briga odnosno zaštita životinja.

Kod okolnosti da tužena Općina Vitez nije poduzela radnje na zaštiti i smještaju napuštenih i izgubljenih životinja (pasa), a nesumnjivo je utvrđeno da su napušteni psi podavili pernatu živinu koja je vlasništvo tužitelja, tužena je odgovorna za nastalu štetu zbog propusta u radu svojih organa, jer je dokazano da tužena poslove iz svoje nadležnosti nije obavljala adekvatno.

Prema tomu, prvostupanjski sud je pravilno postupio kada je odbio kao neosnovan prigovor nedostatka pasivne legitimacije tužene. Imajući u vidu odredbe člana 173. i 174. Zakona o obligacionim odnosima i opće prihvaćeni stav sudske prakse da napušteni pas koji se kreće slobodno i bez nadzora gradskim ulicama, trgovima, javnim površinama i sl., predstavlja povećanu opasnost za okolinu, a kako tužena obavlja djelatnost od općeg interesa, to tužena prema odredbama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja BiH i Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH za pričinjenu štetu tužitelju odgovara po principu objektivne odgovornosti.

Žalbom tužene se neosnovano prigovara visini materijalne štete koja je utvrđena na osnovu nalaza i mišljenja vještaka veterinarske struke, koji je sačinjen na temelju

podataka o broju, vrsti i pasmini podavljene peradi koji su sadržani u provedenim materijalnim dokazima sačinjenim od strane nadležnih organa po izlasku na mjesto nastanka štetnog događaja. Ovakvom nalazu i mišljenju vještaka veterinarske struke, ne može se uspješno suprostaviti procjena štete u manjem novčanom iznosu iz službene zabilješke koju je po prijavi tužitelja dana 11.01.2023. godine sačinila Komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća tužene Općine Vitez, u čiju nadležnost kako to i sama navodi, ne spada procjena štete uslijed napada pasa lotalica.

Navode žalbe koji su usmjereni činjeničnoj osnovi pobijane presude, ovaj sud nije mogao cijeliti niti razmatrati, jer se presuda koja je donesena u sporu male vrijednosti može pobijati samo zbog povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava (član 433. stav 1. Zakona o parničnom postupku).

Kako pobijanom presudom nisu učinjene ni povrede procesne prirode, ovaj sud je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku žalbu tužene odbio kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Predsjednik vijeća
Senad Begović